

Yhteenveto 4/2008

Historiallisen Aikakauskirjan 4/2008 teema on Suomen liittäminen Ruotsista Venäjään 1808–09.

Mika Keränen tarkastelee kreivi Joseph de Maistren kirjeenvaihtoa tämän Pietarin suurlähettiläsvuosilta 1807–12 (”Ja niin on taas yksi kansakunta pyyhkäisty maan pinnalta”. Suomen sota ja Haminan rauha seurauksineen kreivi Joseph de Maistren kirjeenvaihdossa 1807–1812”). De Maistre kävi omaistensa ja ystäviensä kanssa säännöllistä kirjeenvaihtoa, jossa hän sivuaa myös Suomen asioita.

Maare Valtonen tarkastelee talouselämän edustajien osallistumista ja vaikuttamista talouspoliittisissa päätöksentekoprosesseissa autonomian ajan ensivuosina (”Kauppa- ja tullikomitea talouselämän etuja ajamassa autonomian ajan alussa”). Esimerkkinä talouselämän edunvalvontatoiminnasta on vuonna 1811 asetettu kauppa- ja tullikomitea, jonka työskentelyyn osallistui parisenkymmentä merkittävintä rannikkokaupunkien kauppiasta ja laivanvarustajaa. Pyrkivätkö taloudelliset toimijat poliittiseen päätöksentekoon vaikuttamalla turvaamaan omat taloudelliset etunsa uudessa valtiollisessa tilanteessa?

Ritva Kyllin artikkelin aiheena on Suomen pohjoisin Lappi (”Samaan aikaan Pohjan perillä. 1800-luvun alku Utsjoen ja Enontekiön lapinmaalla”). Ruotsin valtakunnassa maan pohjoisissa osissa elävää saamelaisväestöä ja siihen liittyvää politiikkaa oli hoidettu vuosisataisen perinteen mukanaan tuomalla varmuudella. Kun Suomen Lapin pohjoisimmissa seurakunnissa asuneet saamelaiset siirtyivät vuoden 1809 jälkeen kokonaan kotimaisten hallintoelinten vastuulle, suomalaisten oli onnistuttava määrittelemään omatoimisesti suhtautumisensa maansa rajojen sisällä asuvaan vähemmistöön. Aluksi saamelaisasiat sivuutettiin lähes kokonaan, kunnes 1820-luvulle tultaessa Helsingistä luotiin jo jokunen silmäys perimmäiseen Lappiin ja sen vierasta kieltä puhuviin asukkaisiin.

Jussi Hanska arvioi uudelleen keskiajalla perustetun Turun katedraalikoulun historiaan liittyviä, yleisesityksestä toiseen kierrätettyjä tulkintoja tarkastelemalla niitä alkuperäislähteiden valossa. Hän kiinnittää erityisesti huomiota katedraalikoulun perustamisen ajoitukseen sekä sen opetuksen sisältöön (”Turun katedraalikoulun perustaminen ja *curriculum*. Kriittinen uudelleen arviointi”).

1920-luvulla syntynyt ihmissuhdekoulukunta oli tieteellisen liikkeenjohdon ohella kansainvälisesti merkittävin johtamisparadigma 1900-luvun

alkupuolella. Suomessa sen saavuttama huomio jäi kuitenkin vähäiseksi verrattuna tieteelliseen liikkeenjohtoon ja rationalisointiliikkeeseen. Anna Kuokkasen ja Hannele Seeckin artikkelissa tarkastellaan ihmissuhdekoulukunnan suomalaisten pioneerien keskeisiä kirjoituksia, historiallista tilannetta, jossa paradigma saapui Suomeen sekä syitä paradigman heikkoon menestykseen sen alkutaipaleella ("Ihmissuhdekoulukunnan pioneerit Suomessa").